

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Історія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю
галузі знань

032 «Історія та археологія»
03 Гуманітарні науки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ЗНУ

Голова вченої ради _____ М. О. Фролов
(протокол № _____ від _____ 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію

з _____ 2021 року навч. року

Ректор _____ М. О. Фролов
(наказ № _____ від _____ 2021 р.)

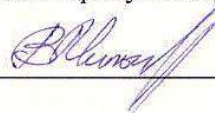
Запоріжжя
2021

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

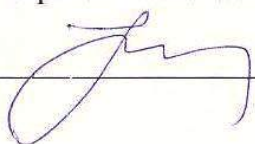
1) Гарант освітньої програми

 _____ Ю. І. Головко

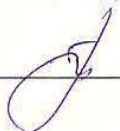
2) Декан факультету

 _____ В. І. Мільчев

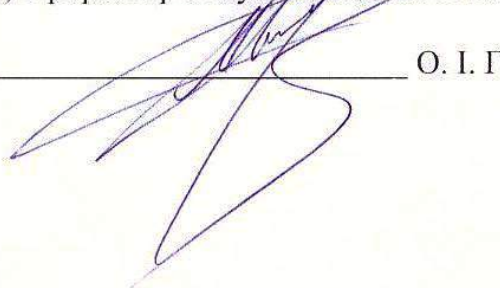
3) Керівник навчально-методичного відділу

 _____ Л. О. Нестеренко

4) Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

 _____ М. А. Томченко

5) Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

 _____ О. І. Гура

ПЕРЕДМОВА

Запорізький національний університет. «Історія»: освітньо-професійна програма.

Розроблено робочою групою відповідно до стандарту вищої освіти України підготовки магістра за спеціальністю 032 Історія та археологія, затвердженого наказом МОН України №603 від 31.05.2021

у складі:

1. Головка Ю. І., гарант освітньої програми, кандидатка історичних наук, доцентка по кафедрі джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін
2. Кривко І. М., кандидатка історичних наук
3. Єльников М. В., кандидат історичних наук, доцент по кафедрі всесвітньої історії та міжнародних відносин

РОЗГЛЯНУТО на вченій раді історичного факультету
Протокол №1 від 26 серпня 2021 р.

Рецензії від зовнішніх стейкхолдерів:

1. Саміло К. М., директор Запорізького багатoproфільного ліцею «Перспектива»
2. Спіцин Ю. П., директор Запорізького обласного краєзнавчого музею
3. Тедеев О. С., директор Державного архіву Запорізької області
4. Олійник О. Л., директор Фахового коледжу бізнесу та харчових технологій Запорізького національного університету
5. Татевосян М. Г., голова студентської ради історичного факультету

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет Історичний факультет
Ступінь вищої освіти	Магістр
Офіційна назва освітньої програми	Історія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний Термін навчання – 1 рік 4 місяці Обсяг освітньої програми на основі ступеня вищої освіти бакалавра – 90 кредитів ЄКТС, у тому числі – 12 кредитів ЄКТС практики.
Назва кваліфікації	Кваліфікація в дипломі Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність – Історія та археологія Освітня програма – Історія Освітня кваліфікація – Магістр історії та археології / Master of History and Archeology
Наявність акредитації	Акредитовано МОН України 02.10.2017. Сертифікат про акредитацію НД № 0891909
Цикл / рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 7 рівень FQ-EHEA – другий цикл EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	На основі ступеня вищої освіти бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії програми	До 01.07.2026
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://www.znu.edu.ua/ukr/pk/4362/5172/12417
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних самостійно розв'язувати складні професійні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології з метою формування європейського простору освіти, науки і культури на регіональному рівні.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність або спеціалізація)	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія Об'єкт вивчення: минуле людства, зокрема, України та інших країн в усіх його проявах Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні професійні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології Теоретичний зміст предметної галузі: система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних

	<p>суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах.</p> <p>Методи, методики і технології: загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури.</p> <p>Інструменти та обладнання: спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія має прикладне спрямування та орієнтована на формування у здобувачів освіти здатності розв'язувати завдання, передбачені переліком загальних та спеціальних компетентностей освітньо-професійної програми «Історія».
Основний фокус освітньої програми	<p>Фокус програми: фахова освіта в галузі гуманітарних наук з акцентом на формування фахових компетенцій, необхідних для організації та здійснення дослідницької діяльності з історії та археології, упровадження інноваційних підходів до пізнання минулого, актуалізації та збереження історико-культурної спадщини.</p> <p>Ключові слова: історія, археологія, історичні джерела, експертиза цінності, пам'яткознавство, міжнародні відносини, англійська мова, проєктна діяльність, інформаційні технології.</p>
Особливості програми	Особливістю освітньо-професійної програми є поглиблена практична підготовка до самостійної дослідницької та проєктної діяльності, спрямованої на наукове вивчення та збереження історико-культурної спадщини, встановлення діалогу між історичною наукою та громадськістю, впровадження до інформаційного середовища результатів фундаментальних та прикладних історичних досліджень.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр історії та археології може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній сферах, виконувати роботу та займати посади, зазначені у Класифікаторі професій 003.2010 у розділі 2 «Професіонали», а саме: 232 Викладачі закладів загальної середньої освіти, 2310.2 Інші викладачі університетів та закладів вищої освіти, 2431.1 Молодший науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство), 2431.2 Архівіст, 2442.1 Молодший науковий співробітник (археографія, археологія, палеографія), 2443.1 Молодший науковий співробітник (історія), 2443.2 Історик, консультант з питань історії
Подальше навчання	Мають право продовжити освіту на третьому (доктора філософії) рівні вищої освіти, а також здобувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване та проблемно-орієнтоване навчання через залучення студентів до наукових досліджень та практичну підготовку з використанням елементів дистанційного навчання.
Оцінювання	Оцінюються всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, деканський, підсумковий контроль та атестація)

		здобувачів вищої освіти) у формі різних видів активності при обговоренні питань на практичних та семінарських заняттях; виконання контрольних робіт, самостійного опрацювання тем, виконання тестів, підготовки індивідуальних проєктів, заліків, усних та письмових екзаменів, захисту звітів з практики та кваліфікаційних робіт магістрів.
6 – Програмні компетентності		
Вид компетентності	Шифр	Опис компетентності
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.
Загальні компетентності	ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 02	Здатність працювати автономно.
	ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 04	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК 05	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності)
	ЗК 06	Здатність працювати в міжнародному контексті.
	ЗК 07	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК 08	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
	ЗК 09	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01	Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.
	СК 02	Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.
	СК 03	Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.
	СК 04	Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
	СК 05	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проєкти.
	СК 06	Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.
	СК 07	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.
	СК 08	Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проєкти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.
	СК 09	Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології
	СК 10	Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

		<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, визначені Запорізьким національним університетом за спеціальністю 032 Історія та археологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти:</i>
	СК 11	Здатність до написання аналітичних та публіцистичних гуманітарних текстів, систематизованого викладу та/або обґрунтування результатів дослідницької та проєктної діяльності.
	СК 12	Здатність використовувати у науково-дослідницькій та науково-педагогічній діяльності досвід та здобутки європейської та світової історичної науки.

7 – Програмні результати навчання

- ПР 01.** Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.
- ПР 02.** Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.
- ПР 03.** Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів.
- ПР 04.** Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.
- ПР 05.** Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.
- ПР 06.** Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.
- ПР 07.** Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та / або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ПР 08.** Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.
- ПР 09.** Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Програмні результати навчання, визначені Запорізьким національним університетом за спеціальністю 032 Історія та археологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

- ПР 10.** Здатність застосовувати у професійній діяльності навички теоретичних та науково-практичних досліджень.
- ПР 11.** Здатність надавати фахову консультацію та/або допомогу органам державної влади, місцевого самоврядування, підприємствам та громадським організаціям, у тому числі, вирішувати дослідницькі задачі у межах компетентностей спеціальності, а саме з історичної, археологічної, пам'яткознавчої проблематики, щодо впорядкування архівних та музейних фондів, пошуку та атрибуції історичних джерел.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідно до чинного законодавства України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про забезпечення ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. №1187, додаток 12). Реалізацію освітньої програми забезпечують викладачі кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, кафедри джерелознавства історіографії та спеціальних історичних дисциплін, кафедри історії
-----------------------------	--

	<p>України, кафедри новітньої історії України історичного факультету ЗНУ, а саме 5 докторів наук та 12 кандидатів наук.</p> <p>Сторінка факультету з інформацією про викладачів: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/history/Departments</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, необмеженим доступом до Інтернет-мережі відповідає потребам освітньо-професійної програми.</p> <p>До навчального процесу включені навчально-наукова лабораторія археологічних досліджень та навчально-наукова лабораторія модерної історії України та інноваційних технологій навчання, навчально-наукова лабораторія на базі Музею історії повсякдення другої половини ХХ ст., навчально-наукова лабораторія етнографічних досліджень на базі Музею етнографії Півдня України. Студенти мають можливість працювати з фондами Запорізького відділення Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського.</p> <p>Для проведення практичних та семінарських занять наявні комп'ютерні класи і мультимедійні аудиторії.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний сайт http://www.znu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <p>Крім наукової бібліотеки університету, здобувачі вищої освіти користуються фондами факультетської бібліотеки. Студенти мають доступ до відкритих архівів, пошукової платформи Web of Science, бібліографічної і реферативної бази даних Scopus.</p> <p>З метою навчально-методичного забезпечення в ЗНУ працює система електронного забезпечення навчання, яка дає можливість здійснювати дистанційний та інтерактивний доступ до методичних та поточних матеріалів курсів, що викладаються.</p> <p>Силабуси навчальних дисциплін розміщені на сайті ЗНУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/history/syllabus</p> <p>Програми практик розміщені на сайті ЗНУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/history/1454</p> <p>Інформаційне забезпечення: http://library.znu.edu.ua/</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Регламентована «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників ЗНУ» http://sites.znu.edu.ua/international-relations//2016/polozhennya-na-sajt.pdf</p> <p>У вересні 2019 р. Запорізький національний університет приєднався до Програми Національних обмінів «Плацкарт», яка об'єднує Національний університет «Острозька Академія», Український католицький університет, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Львівський національний університет ім. І. Франка, Національний університет «Києво-Могилянська Академія», Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Львівський торговельно-економічний університет, Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського, Національний університет народного господарства та природокористування.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Регламентована «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників ЗНУ» http://sites.znu.edu.ua/international-relations//2016/polozhennya-na-sajt.pdf</p>

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних студентів регламентує «Порядок організації набору та навчання іноземних громадян та осіб без громадянства за базовими акредитованими напрямками (спеціальностями)» http://sites.znu.edu.ua/international-relations//2016/JUNE/3.pdf
---	--

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

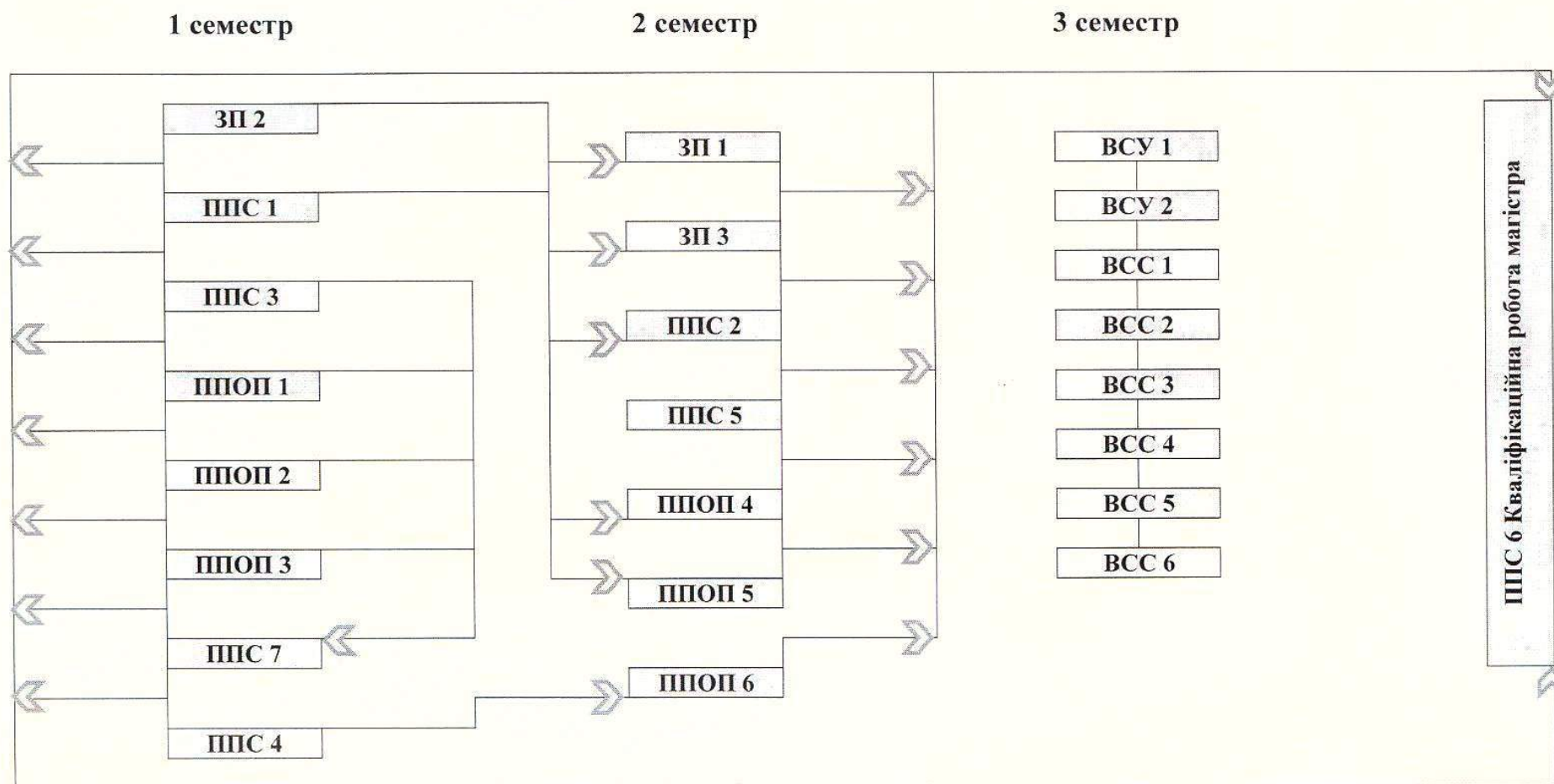
2.1. Перелік компонент освітньої програми «Історія»

Код навч. дисц.	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, види практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
Цикл загальної підготовки			
ЗП 1	Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою	3	залік
ЗП 2	Проектна діяльність	3	залік
ЗП 3	Академічне письмо	3	залік
Цикл професійної підготовки спеціальності			
ППС 1	Методологія історії	4	екзамен
ППС 2	Сучасна історіографія	4	екзамен
ППС 3	Історичне пам'яткознавство	4	екзамен
ППС 4	Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі	3	екзамен
ППС 5	Сучасні інформаційні технології в історичних дослідженнях	3	залік
ППС 6	Кваліфікаційна робота магістра	12	
ППС 7	Виробнича практика (науково-дослідна)	6	залік

Цикл професійної підготовки освітньої програми			
ППОП 1	Новітні джерела та методи їх дослідження	3	залік
ППОП 2	Актуальні проблеми археології	3	залік
ППОП 3	Теорія і практика експертизи цінності документів	3	залік
ППОП 4	Історична політика та політика пам'яті в Україні	3	залік
ППОП 5	Європейські цінності в історичній спадщині XX – XXI ст.	3	залік
ППОП 6	Виробнича практика (педагогічна)	6	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		66 кредитів	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
Дисципліни вільного вибору студента в межах Університету			
ВСУ 1	Вибіркова дисципліна № 1	3	Залік
ВСУ 2	Вибіркова дисципліна № 2	3	Залік
Дисципліни вільного вибору студента в межах спеціальності			
ВСС 1	Вибіркова дисципліна №1	3	Залік
ВСС 2	Вибіркова дисципліна №2	3	Залік
ВСС 3	Вибіркова дисципліна №3	3	Залік
ВСС 4	Вибіркова дисципліна №4	3	Залік
ВСС 5	Вибіркова дисципліна №5	3	Залік
ВСС 6	Вибіркова дисципліна №6	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		24 кредити (27%)	
Загальний обсяг освітньої програми:		90	

**2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми «Історія» ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія**

Короткий опис логічної послідовності вивчення

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Історія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи, завершується видачею диплома державного зразка про присудження випускнику ступеня магістра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Магістр історії та археології.

Атестація здійснюється відкрито та гласно.

Кваліфікаційна робота магістра є самостійним та індивідуальним дослідженням, з елементами дослідництва та інновацій, яке передбачає поглиблене осмислення наукової проблеми, і має продемонструвати рівень опанування автором роботи методик здійснення наукових досліджень, навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань. Виконання і захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання студентів за освітньою програмою підготовки магістрів та формою державної атестації здобувачів вищої освіти.

Кваліфікаційні роботи магістрів проходять перевірку на академічний плагіат та розміщуються на сторінці Інституційного депозитарію ЗНУ: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui>.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми «Історія»

	ЗП 1	ЗП 2	ЗП 3	ППС 1	ППС 2	ППС 3	ППС 4	ППС 5	ППС 6	ППС 7	ППОП 1	ППОП 2	ППОП 3	ППОП 4	ППОП 5	ППОП 6
ІК	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ЗК 1			X	X	X	X						X		X	X	
ЗК 2	X	X				X			X	X			X			X
ЗК 3			X	X	X	X			X	X						X
ЗК 4	X	X	X						X						X	
ЗК 5		X				X	X	X		X				X		X
ЗК 6	X	X						X			X			X	X	
ЗК 7		X				X	X	X	X	X			X			X
ЗК 8						X				X	X			X	X	X
ЗК 9		X	X			X	X	X	X	X		X	X			X
СК 1				X	X		X		X		X	X	X			
СК 2				X	X		X	X	X	X			X			
СК 3		X	X		X		X		X	X		X				
СК 4				X	X		X		X					X	X	
СК 5		X	X						X	X						X
СК 6					X		X			X	X	X	X	X	X	
СК 7						X								X	X	X
СК 8	X				X		X	X						X	X	
СК 9						X		X	X		X	X	X			
СК 10		X	X		X				X							
СК 11	X	X	X		X				X	X		X				
СК 12				X	X						X	X		X	X	

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним
компонентам освітньої програми «Історія»**

	ЗП 1	ЗП 2	ЗП 3	ППС 1	ППС 2	ППС 3	ППС 4	ППС 5	ППС 6	ППС 7	ППОП 1	ППОП 2	ППОП 3	ППОП 4	ППОП 5	ППОП 6
ПР 1				X	X		X		X							
ПР 2			X		X		X		X	X						
ПР 3		X						X		X	X	X	X	X	X	
ПР 4		X						X	X		X	X	X	X	X	
ПР 5	X	X	X	X	X		X	X	X	X						
ПР 6							X				X	X	X	X	X	
ПР 7			X			X		X	X							X
ПР 8							X		X	X	X	X	X			
ПР 9						X		X		X				X	X	X
ПР 10		X				X	X		X	X	X	X	X			X
ПР 11		X					X			X	X	X	X			